

IEDA

Εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς: διασφάλιση
της συμμετοχής των ατόμων με αναπηρίες
στην μη-τυπική εκπαίδευση ενηλίκων

2020-1-HR01-KA204-077868

iedaproject.eu

Ενότητα 5: Καθολικός σχεδιασμός - αρχές και υλοποίηση στο εκπαιδευτικό πλαίσιο

Πρόγραμμα κατάρτισης για την εφαρμογή υποστηρικτικών
τεχνολογιών στην εκπαίδευση ενηλίκων.

Ενότητα 5: Καθολικός σχεδιασμός – Αρχές και υλοποίηση στο εκπαιδευτικό πλαίσιο

Ο Καθολικός Σχεδιασμός (ΚΣ) είναι μια συμπεριληπτική προσέγγιση που αποσκοπεί στη δημιουργία περιβαλλόντων, προϊόντων και εκπαιδευτικών συστημάτων που είναι προσβάσιμα σε όλα τα άτομα, ανεξάρτητα από τις ικανότητες ή τις αναπηρίες τους. Οι αρχές του Καθολικού Σχεδιασμού δίνουν έμφαση στην ευελιξία, την απλότητα και τη διαισθητική χρήση για την εξάλειψη των εμποδίων και τη διασφάλιση ισότιμων μαθησιακών εμπειριών για όλους. Σε ένα εκπαιδευτικό πλαίσιο, ο Καθολικός Σχεδιασμός για τη Μάθηση (ΚΣΜ) εφαρμόζει αυτές τις αρχές για την υποστήριξη των διαφορετικών αναγκών των εκπαιδευομένων, παρέχοντας πολλαπλά μέσα αναπαράστασης, συμμετοχής και έκφρασης, προωθώντας ένα περιβάλλον συμπεριληπτικής κατάρτισης που προάγει την επιτυχία και τη συμμετοχή όλων των εκπαιδευομένων.

Η θεωρία του Καθολικού Σχεδιασμού για τη Μάθηση

Συμμετέχοντες

Σκεφτείτε την συμπεριληπτική κατάρτιση και οραματιστείτε πώς είναι. Πώς θα μπορούσε να συμπεριλαμβάνει εκπαιδευόμενους με αναπηρίες;

Μοιραστείτε τις δικές σας εμπειρίες, εστιάζοντας στις πτυχές της κατάρτισης που θεωρήσατε ότι ενέχουν προκλήσεις για τους εκπαιδευόμενους με αναπηρίες. Μοιραστείτε με την ομάδα πώς αισθανθήκατε και ποιες είναι οι γενικές εντυπώσεις σας για πραγματικές ή φανταστικές εμπειρίες συμπεριληπτικής κατάρτισης.

ΚΑΘΟΛΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ (ΚΣ)

Καθολικός Σχεδιασμός (ΚΣ) είναι ο σχεδιασμός προϊόντων, υπηρεσιών, τεχνολογιών, μεθόδων διδασκαλίας, περιβαλλόντων κ.λπ. ώστε να μπορούν να χρησιμοποιηθούν στο μέγιστο δυνατό βαθμό από όλους τους ανθρώπους, ανεξαρτήτως ηλικίας, μεγέθους, ικανοτήτων ή αναπηρίας.

Ο ΚΣ εξυπηρετεί όσους περισσότερους χρήστες είναι δυνατόν, αντί να αντιμετωπίσει μεμονωμένα άτομα σχετικά με το θέμα της προσβασιμότητας ή της συμπερίληψης. Συνήθως, δεν παρέχει πρόσθετη υποστήριξη για ειδικές περιπτώσεις, αλλά παρέχει μια κοινή λύση που εξυπηρετεί την πλειοψηφία των χρηστών, χωρίς πρόσθετη προσαρμογή ή εξειδικευμένο σχεδιασμό.

Ένα καθολικά σχεδιασμένο προϊόν ή τεχνολογία ή περιβάλλον κ.λπ. είναι προσβάσιμο, εύχρηστο και λαμβάνει υπόψη όλες τις κατηγορίες χρηστών.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΚΣ

Ένα παράδειγμα ΚΣ είναι η λαβή πόρτας. Σε αντίθεση με ένα πόμολο, η λαβή απαιτεί μικρότερη δύναμη και θα μπορούσε να λειτουργήσει ακόμη και με κλειστή τη γροθιά ή τον αγκώνα. Αυτό είναι απαραίτητο για τα άτομα με κινητικές αναπηρίες, αλλά ωφελεί επίσης ηλικιωμένους, παιδιά, άτομα με τραυματισμούς ή οποιονδήποτε μεταφέρει κάτι με τα χέρια.

ΚΣ & ΚΑΘΟΛΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΑΘΗΣΗ (ΚΣΜ)

Οι κανόνες του ΚΣ μπορούν να εφαρμοστούν στα περιβάλλοντα κατάρτισης, στους εκπαιδευτικούς πόρους και στις μεθόδους διδασκαλίας.

Ο ΚΣΜ είναι ο σχεδιασμός των περιβαλλόντων κατάρτισης ώστε να διασφαλιστεί ότι είναι εκπαιδευτικά προσβάσιμα, ανεξάρτητα από τον μαθησιακό τρόπο, τις φυσικές και αισθητηριακές ικανότητες.

ΚΣΜ

Ο ΚΣΜ είναι μια προσέγγιση σχεδιασμού, ανάπτυξης και υλοποίησης προγραμμάτων κατάρτισης που χρησιμοποιείται για τη δημιουργία συμπεριληπτικών, ισότιμων και προσβάσιμων περιβαλλόντων μάθησης.

Ο ΚΣΜ στοχεύει στην άρση των εμποδίων στην κατάρτιση μέσω της χρήσης ποικίλων μεθόδων και στρατηγικών διδασκαλίας. Εξυπηρετεί όλους τους μαθητές, ανεξάρτητα από τις ικανότητες, την αναπηρία, την ηλικία, το φύλο ή το πολιτισμικό και γλωσσικό υπόβαθρο.

ΚΣΜ (ΣΥΝΕΧΕΙΑ)

Ο ΚΣΜ παρέχει ένα σύνολο κανόνων για την ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων που μπορούν να δημιουργήσουν τις απαιτούμενες συνθήκες επιτυχίας κάθε εκπαιδευόμενου.

Το πλαίσιο του ΚΣΜ δημιουργήθηκε από το CAST (www.cast.org)

ΓΙΑΤΙ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΑΙ Ο ΚΣΜ;

Ο ΚΣΜ προσφέρει οφέλη σε ΟΛΟΥΣ τους εκπαιδευόμενους, όχι μόνο σε όσους έχουν αναπηρίες.

Στόχος του είναι να μειώσει τα εμπόδια και να αυξήσει τις επιλογές για όλους τους εκπαιδευόμενους μέσω των παρακάτω μεθόδων:

- Δημιουργία διαδραστικών και ευχάριστων αιθουσών διδασκαλίας
- Χρήση ποικίλων μεθόδων και στρατηγικών διδασκαλίας
- Ενθάρρυνση της επικοινωνίας
- Παροχή συνεχούς ανατροφοδότησης
- Παροχή διευκολύνσεων όποτε είναι απαραίτητο

Ο ΚΣΜ έναντι της ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ

Το παραδοσιακό πρόγραμμα κατάρτισης είναι δύσκολα προσβάσιμο για ορισμένους εκπαιδευόμενους, καθώς έχουν διαφορετικές μαθησιακές προτιμήσεις και ανάγκες από έναν συνήθη μαθητευόμενο.

Ο ΚΣΜ έχει σχεδιαστεί για να ανταποκρίνεται στις εξατομικευμένες ανάγκες όλων των εκπαιδευομένων μέσω μιας ευέλικτης και ποικιλόμορφης εκπαίδευσης.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΣΜ

Υπάρχουν 4 αλληλένδετα στοιχεία του προγράμματος κατάρτισης με ΚΣΜ:

- Στόχοι: τι αναμένεται να μάθουν οι εκπαιδευόμενοι
- Υλικά: τα μέσα και εργαλεία που χρησιμοποιούνται για τη διδασκαλία
- Μέθοδοι: ο τρόπος με τον οποίο διδάσκεται το περιεχόμενο
- Αξιολόγηση: η μέθοδος μέτρησης των επιτευγμάτων των εκπαιδευομένων

ΣΤΟΧΟΙ

Οι μαθησιακοί στόχοι που συσχετίζονται άμεσα με βασικές γνώσεις και δεξιότητες, αποτελούν κίνητρο για τη μαθησιακή πρόοδό τους. Οι στόχοι θα πρέπει να είναι εφικτοί από διαφορετικούς εκπαιδευόμενους με διαφορετικούς τρόπους.

Οι εκπαιδευτές θα πρέπει να αποφεύγουν την άσκοπες προτάσεις μέσων επίτευξης στόχων. Αυτό κατανοείται και από την ακόλουθη άσκηση, όπου αναλύεται ένας στόχος διατυπωμένος με δύο διαφορετικούς τρόπους.

ΣΤΟΧΟΙ - ΑΣΚΗΣΗ

- Παραδοσιακός στόχος: Διαβάστε το βιβλίο και γράψτε μια παράγραφο σχετικά με τα οφέλη του ΚΣΜ.
- Στόχος του ΚΣΜ: Κατανοήστε και παρουσιάστε τα οφέλη του ΚΣΜ.
- Ποια είναι τα εμπόδια που μπορεί να θέσει ο παραδοσιακός στόχος στους εκπαιδευόμενους;
- Ποια είναι τα οφέλη του στόχου του ΚΣΜ;

ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Αναλύοντας τους δύο στόχους σε σχέση με τους τρεις κανόνες του ΚΣΜ, θα δούμε τα εμπόδια που ενδεχομένως θέτει ο παραδοσιακός στόχος στους εκπαιδευόμενους και τα οφέλη της διατύπωσης ενός στόχου με βάση τον ΚΣΜ.

Εκπροσώπηση

Ζητώντας από τους εκπαιδευόμενους να διαβάσουν ένα βιβλίο, θέτουμε εμπόδια στα άτομα με οπτικές ή σωματικές αναπηρίες, τα οποία μπορεί να δυσκολεύονται στην πρόσβαση των πληροφοριών από κάποιο έντυπο κείμενο. Επίσης, ορισμένοι εκπαιδευόμενοι μπορεί να αντιμετωπίζουν προβλήματα στην κατανόηση του κειμένου.

Δράση και έκφραση

Ζητώντας από τους εκπαιδευόμενους να γράψουν μια παράγραφο, δημιουργούμε εμπόδια σε όσους μπορεί να έχουν δυσκολίες με τη γραφή.

Συμμετοχή

Η συμμετοχή δεν αναφέρεται στον παραδοσιακό στόχο.

Όλα αυτά τα μαθησιακά εμπόδια μπορούν να εξαλειφθούν μέσω της καλύτερης διατύπωσης, χωρίς να αλλάξει ο μαθησιακός στόχος (οι εκπαιδευόμενοι πρέπει να γνωρίζουν τα οφέλη του ΚΣΜ). Με τον στόχο του ΚΣΜ, τα εμπόδια της πρόσβασης εξαλείφονται, καθώς οι εκπαιδευόμενοι μπορούν να χρησιμοποιούν εναλλακτικές μεθόδους για την πρόσβαση στις πληροφορίες.

Το εμπόδιο της Δράσης και της Έκφρασης αίρεται, δίνοντας στους εκπαιδευόμενους περισσότερες ευκαιρίες. Θα πρέπει να αποδείξουν ότι έμαθαν για τα οφέλη του «ΚΣΚ», αλλά αυτή την φορά έχουν περισσότερες επιλογές για να το κάνουν.

Η Συμμετοχή καλύπτεται στον στόχο του ΚΣΜ, καθώς οι εκπαιδευόμενοι ολοκληρώνουν την εργασία σύμφωνα με τις μαθησιακές τους ανάγκες ή προτιμήσεις.

Η ανάγνωση ενός σχολικού βιβλίου και η συγγραφή μιας παραγράφου είναι πρόσθετες εργασίες που συνδέονται με τη γνώση του περιεχομένου που πρέπει να αποκτήσουν οι εκπαιδευόμενοι. Η αναδιτύπωση του στόχου επιτρέπει την ευελιξία όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο οι εκπαιδευόμενοι μεταδίδουν τις γνώσεις τους και αναδεικνύει αυτούς που κατανοούν πλήρως το περιεχόμενο, αντί ζητά από αυτούς να αποδείξουν ότι μπορούν να διαβάσουν τα σχολικά βιβλία και να γράψουν μια παράγραφο.

ΥΛΙΚΑ

Θα πρέπει να παρέχεται μια ποικιλία εκπαιδευτικού υλικού, ώστε να προσφέρονται στους εκπαιδευόμενους εναλλακτικές λύσεις για να συμμετάσχουν, να μάθουν και να επιδείξουν τις γνώσεις τους.

Οι εκπαιδευτές θα πρέπει να χρησιμοποιούν εύελικτα εκπαιδευτικά μέσα και υλικό στις διαλέξεις τους. Επίσης, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται εναλλακτικά υποστηρικτικά υλικά ή μέσα, όπως μοντέλα σε κλίμακα, υλικό αφής κ.λπ. όποτε είναι δυνατόν.

ΜΕΘΟΔΟΙ

Οι εκπαιδευτές θα πρέπει να χρησιμοποιούν ποικίλες μεθόδους εκπαίδευσης που απευθύνονται σε όλους τους εκπαιδευόμενους.

Το περιεχόμενο κατάρτισης και οι πληροφορίες θα πρέπει να παρουσιάζονται με πολλαπλούς τρόπους για να βοηθήσουν τους εκπαιδευόμενους να το κατανοήσουν.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Θα πρέπει να εξεταστούν οι πολλαπλοί τρόποι αξιολόγησης, ώστε όλοι οι εκπαιδευόμενοι να μπορούν να επιλέξουν τον τρόπο με τον οποίο θα αποδείξουν τη μάθησή τους.

Οι τρόποι με τους οποίους οι εκπαιδευόμενοι εκφράζουν την κατανόησή τους θα πρέπει να είναι διαφορετικοί αναλόγως τις ατομικές τους προτιμήσεις.

ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΙΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ

Συμμετέχοντες...

Σκεφτείτε την εκπαίδευση ενηλίκων:

- ποια είναι η αξία ενός πλαισίου όπως ο ΚΣΜ για τον σχεδιασμό των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων;
- πώς μπορεί ένας εκπαιδευτής να διασφαλίσει ότι όλοι οι εκπαιδευόμενοι έχουν πρόσβαση στο περιεχόμενο του μαθήματος;

Μοιραστείτε τις δικές σας εμπειρίες και τις γενικές εντυπώσεις σας σχετικά με πραγματικές ή φανταστικές εμπειρίες εκπαίδευσης ενηλίκων.

ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΚΣΜ

Ο ΚΣΜ βασίζεται σε 3 αρχές που έχουν ως στόχο να καθοδηγήσουν τους εκπαιδευτές στη μείωση ή την αφαίρεση των μαθησιακών εμποδίων:

1. Παροχή πολλαπλών μέσων Συμμετοχής
2. Παροχή πολλαπλών μέσων Εκπροσώπησης
3. Παροχή πολλαπλών μέσων Δράσης και Έκφρασης

ΟΙ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΤΟΥ ΚΣΜ

Οι κατευθυντήριες γραμμές του ΚΣΜ έχουν αναπτυχθεί από το CAST και είναι διαθέσιμες στο <https://udlguidelines.cast.org>. Κάθε αρχή του ΚΣΜ συνοδεύεται από 3 κατευθυντήριες γραμμές για τη χρήση πόρων και εργαλείων ως προς τη βελτίωση της κατάρτισης. Κάθε κατευθυντήρια γραμμή έχει σημεία ελέγχου - συγκεκριμένες στρατηγικές και προτάσεις για τους εκπαιδευτές. Ο ΚΣΜ έχει 3 κύριες αρχές, 9 κατευθυντήριες γραμμές και 31 σημεία ελέγχου.

Η ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΩΝ ΓΡΑΜΜΩΝ ΤΟΥ ΚΣΜ

Οι Κατευθυντήριες Γραμμές του ΚΣΜ προσφέρουν ένα σύνολο προτάσεων για την πρακτική εφαρμογή του ΚΣΜ. Μπορούν να αναμειχθούν και να συνδυαστούν ανάλογα με συγκεκριμένους μαθησιακούς στόχους και να εφαρμοστούν σε συγκεκριμένα περιεχόμενα και πλαίσια, σε οποιοδήποτε επιστημονικό κλάδο ή τομέα.

Στη συνέχεια, θα αναφερθούμε στις 3 αρχές, τις 9 κατευθυντήριες γραμμές και τα 31 σημεία ελέγχου του ΚΣΜ.

1. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ - ΤΟ «ΓΙΑΤΙ» ΤΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Η πρώτη αρχή του ΚΣΜ - Παροχή πολλαπλών μέσων συμμετοχής, υπονοεί την διέγερση του ενδιαφέροντος και των μαθησιακών κινήτρων των εκπαιδευομένων, προσφέροντάς τους ποικίλους τρόπους για να αλληλεπιδράσουν με το περιεχόμενο, τους συναδέλφους τους και τον εκπαιδευτή.

1. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ: ΟΔΗΓΙΕΣ

Η αρχή της Συμμετοχής περιλαμβάνει 3 κατευθυντήριες γραμμές που βοηθούν τους εκπαιδευόμενους να αποκτήσουν πρόσβαση στη κατάρτιση, να δημιουργήσουν τις δικές τους εμπειρίες και να εσωτερικεύσουν τις νέες γνώσεις και δεξιότητές τους:

- 1.1 Παροχή ευκαιριών για την προσέλκυση ενδιαφέροντος
- 1.2 Παροχή επιλογών για τη διατήρηση της προσπάθειας και επιμονής
- 1.3 Παροχή επιλογών κατανόησης και διαχείρισης συμπεριφορών

1.1 ΠΑΡΟΧΗ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΕΛΚΥΣΗ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

Σημεία ελέγχου:

- 1.1.1 Βελτιστοποίηση της ατομικής επιλογής και αυτονομίας: προτάσεις επιλογών στους εκπαιδευόμενους ως προς το τι και πως μαθαίνουν και με ποιον τρόπο εκφράζουν αυτά που γνωρίζουν.
- 1.1.2 Βελτιστοποίηση της συνάφειας, της αξίας και της αυθεντικότητας: προτάσεις επιλογών σχετικών με τους εκπαιδευόμενους (πολιτισμικές, κοινωνικές, ηλικιακές και ανάλογα με τις ικανότητές τους).
- 1.1.3 Ελαχιστοποίηση των απειλών και των αποσπάσεων της προσοχής: δημιουργία ενός ασφαλή χώρου με ελάχιστο κίνδυνο αποσπάσεων προσοχής.

1.2 ΠΑΡΟΧΗ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΜΟΝΗΣ

Σημεία ελέγχου:

- 1.2.1 Ενίσχυση της ποιότητας των στόχων: συμπεριλάβετε υπενθυμίσεις τόσο για τους στόχους όσο και για την αξία τους.
- 1.2.2 Διαφοροποίηση απαιτήσεων και πόρων για τη βελτιστοποίηση των στόχων: προσφέρετε επιλογές στους εκπαιδευόμενους για την εκμάθηση του περιεχομένου με σαφείς βαθμούς δυσκολίας
- 1.2.3 Προώθηση της συνεργασίας και της κοινωνικότητας: παρέχετε ευκαιρίες στους εκπαιδευόμενους έτσι ώστε να μάθουν πώς να εργάζονται αποτελεσματικά με τους άλλους
- 1.2.4 Ενίσχυση της ανατροφοδότησης με γνώμονα τη γνώση: παρέχετε ανατροφοδότηση που καθοδηγεί τους εκπαιδευόμενους προς τη γνώση και όχι προς μια σταθερή έννοια απόδοσης ή συμμόρφωσης.

1.3 ΠΑΡΟΧΗ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΩΝ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΩΝ

Σημεία ελέγχου:

- 1.3.1 Βελτιστοποίηση των προσδοκιών και πεποιθήσεων για την ενίσχυση κινήτρων: συζητήστε με τους εκπαιδευόμενους και παρέχετε ανατροφοδότηση για να επιτρέψετε στους μαθητευόμενους να δουν τους εαυτούς τους ως ικανούς να μάθουν καινούρια πράγματα
- 1.3.2 Ενίσχυση των προσωπικών δεξιοτήτων και υιοθέτηση στρατηγικών αντιμετώπισης: παρέχετε υπενθυμίσεις, μοντέλα και εργαλεία τα οποία θα βοηθήσουν τους εκπαιδευόμενους να διαχειριστούν και να κατευθύνουν τις συναισθηματικές τους αντιδράσεις· προσφέρετε ευκαιρίες για την καταπολέμηση του άγχους.
- 1.3.3 Αυτοαξιολόγηση και Αναστοχασμός: προσφέρετε εργαλεία στους εκπαιδευόμενους έτσι ώστε να αναστοχάζονται όσα έμαθαν.

2. ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΗ - ΤΟ «ΤΙ» ΤΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Η δεύτερη αρχή του ΚΣΜ - Παροχή πολλαπλών μέσων αναπαράστασης, επικεντρώνεται στον σχεδιασμό ή την παροχή του εκπαιδευτικού υλικού σε ποικίλες μορφές, ώστε να είναι προσβάσιμο σε όσο το δυνατόν μεγαλύτερο αριθμό εκπαιδευομένων.

2. ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΗ: ΟΔΗΓΙΕΣ

Η αρχή της Αναπαράστασης συνοδεύεται από 3 κατευθυντήριες γραμμές που βοηθούν τους εκπαιδευόμενους να γνωρίζουν τι μελετούν, να κατανοούν αποτελεσματικά τις πληροφορίες και να τις συνδέουν με τις υπάρχουσες γνώσεις τους:

- 2.1 Παροχή ευκαιριών για την αντίληψη
- 2.2 Παροχή ευκαιριών για την ομιλία και τα σύμβολα
- 2.3 Παροχή ευκαιριών για την κατανόηση

2.1 ΠΑΡΟΧΗ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΛΗΨΗ

Σημεία ελέγχου:

- 2.1.1 Προσφέρετε τρόπους προσαρμογής της προβολής των πληροφοριών: δημιουργήστε πόρους και υλικά που αντιμετωπίζουν τη μεταβλητότητα και ανταποκρίνονται στις ανάγκες των περισσότερων εκπαιδευόμενων
- 2.1.2 Προσφέρετε εναλλακτικές λύσεις για τις ακουστικές πληροφορίες: παρέχετε εναλλακτικές επιλογές στους εκπαιδευόμενους για κάθε πληροφορία που παρουσιάζεται μέσω της ακοής (π.χ. κλειστές λεζάντες για βίντεο).
- 2.1.3 Προσφέρετε εναλλακτικές λύσεις για τις οπτικές πληροφορίες: παρέχετε εναλλακτικές επιλογές για τους εκπαιδευόμενους, ώστε να μη χρειάζεται να βασίζονται στις οπτικές πληροφορίες (π.χ., εναλλακτικές λύσεις ήχου για τις οπτικές πληροφορίες)

2.2 ΠΑΡΟΧΗ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΤΑ ΣΥΜΒΟΛΑ

Σημεία ελέγχου:

- 2.2.1 Αποσαφήνιση λεξιλογίου και συμβόλων: μεταφράστε/επεξηγήστε τους ιδιωματισμούς, τις αρχαίες εκφράσεις, τις πολιτισμικά αποκλειστικές φράσεις και αργκό.
- 2.2.2 Αποσαφήνιση άγνωστης σύνταξης και δομής
- 2.2.3 Υποστήριξη αποκωδικοποίησης του κειμένου, της μαθηματικής σημειογραφίας και των συμβόλων: παρέχετε άμεση διδασκαλία, υποδείξεων και υλικού για όσους εκπαιδευόμενους δυσκολεύονται να κατανοήσουν τις πληροφορίες.
- 2.2.4 Προώθηση της κατανόησης μεταξύ διαφορετικών γλωσσών
- 2.2.5 Εικονογράφηση με τη χρήση πολλαπλών μέσων

2.3 ΠΑΡΟΧΗ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ

Σημεία ελέγχου:

2.3.1 Ενεργοποίηση ή παροχή βασικών γνώσεων

2.3.2 Ανάδειξη μοτίβων, κρίσιμων χαρακτηριστικών, μεγάλων ιδεών και σχέσεων: παρέχετε σαφείς ενδείξεις ή προτροπές για να βοηθήσετε τους εκπαιδευόμενους να κατανοήσουν τα πιο σημαντικά χαρακτηριστικά στις πληροφορίες.

2.3.3 Καθοδήγηση της επεξεργασίας και οπτικοποίησης των πληροφοριών: προσφέρετε υλικά, στρατηγικές και εργαλεία σε όλους τους εκπαιδευόμενους για να υποστηρίξετε την επεξεργασία και την οπτικοποίηση των πληροφοριών.

2.3.4 Μεγιστοποίηση της μεταφοράς και της γενίκευσης: μοντελοποιήστε τις σαφείς στρατηγικές που μπορούν να χρησιμοποιήσουν οι εκπαιδευόμενοι για να μεταφέρουν τις πληροφορίες που έχουν σε άλλα σημεία περιεχομένου και καταστάσεις.

3. ΔΡΑΣΗ & ΕΚΦΡΑΣΗ - ΤΟ «ΠΩΣ» ΤΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Η τρίτη αρχή του ΚΣΜ - Παροχή πολλαπλών μέσων Δράσης και Έκφρασης, επικεντρώνεται στο να προσφέρει στους εκπαιδευόμενους ποικίλους τρόπους ώστε να κατανοήσουν και να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους ως αποτέλεσμα της κατάρτισης.

3. ΔΡΑΣΗ & ΕΚΦΡΑΣΗ: ΟΔΗΓΙΕΣ

Η αρχή Δράση και Έκφραση συνοδεύεται από 3 κατευθυντήριες γραμμές που βοηθούν τους εκπαιδευόμενους να γνωρίζουν τι μελετούν, να αφομοιώνουν αποτελεσματικά τις πληροφορίες και να τις συνδέουν με τις υπάρχουσες γνώσεις τους:

- 3.1 Παροχή ευκαιριών για δράση
- 3.2 Παροχή ευκαιριών έκφρασης και επικοινωνίας
- 3.3 Παροχή ευκαιριών για τις επιτελικές λειτουργίες

3.1 ΠΑΡΟΧΗ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ ΓΙΑ ΔΡΑΣΗ

Σημεία ελέγχου:

- 3.1.1 Διαφοροποίηση μεθόδων απόκρισης και πλοήγησης: προσφέρετε πολλές και διαφορετικές επιλογές για τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται για την απόκριση και την πλοήγηση εντός της ίδιας εργασίας.
- 3.1.2 Βελτιστοποίηση της πρόσβασης σε εργαλεία και στις υποστηρικτικές τεχνολογίες: προσφέρετε πολλές και διαφορετικές επιλογές στους εκπαιδευόμενους για τη χρήση υποστηρικτικών τεχνολογιών.

3.2 ΠΑΡΟΧΗ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΕΚΦΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Σημεία ελέγχου:

- 3.2.1 Χρήση πολλαπλών μέσων επικοινωνίας: παρέχετε πολλούς τρόπους απάντησης στις αξιολογήσεις, ώστε οι εκπαιδευόμενοι να μπορούν να εκφράσουν όσα έχουν κατανοήσει χωρίς δυσκολίες.
- 3.2.2 Χρήση πολλαπλών εργαλείων για την κατασκευή και τη σύνθεση: προσφέρετε τη δυνατότητα επιλογής διαφόρων εργαλείων ή στρατηγικών που θα βοηθήσουν τους εκπαιδευόμενους να εκφράσουν τις γνώσεις τους
- 3.2.3 Δημιουργία ευχέρειας με διαβαθμισμένα επίπεδα υποστήριξης της πρακτικής και της απόδοσης: εφαρμόστε ένα βασικό μοντέλο με την καθοδήγηση του εκπαιδευτή σε ομάδες συνεργασίας και ύστερα σε ατομική εργασία, μεταφέροντας σιγά-σιγά την ευθύνη στους εκπαιδευόμενους.

3.3 ΠΑΡΟΧΗ ΕΠΙΛΟΓΩΝ ΓΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ

Σημεία ελέγχου:

- 3.3.1 Καθοδήγηση κατάλληλης στοχοθεσίας: παρέχετε σαφείς στόχους στους εκπαιδευόμενους σχετικά με το τι πρέπει να κάνουν για να ανταποκριθούν ή να υπερβούν τις προσδοκίες.
- 3.3.2 Υποστήριξη του σχεδιασμού και της ανάπτυξης στρατηγικής: διευκολύνετε τη διαδικασία του στρατηγικού σχεδιασμού
- 3.3.3 Διευκόλυνση της διαχείρισης των πληροφοριών και των πόρων: προσφέρετε υποστηρικτικά μέσα που λειτουργούν ως οργανωτικά βοηθήματα για τους εκπαιδευόμενους

- 3.3.4 Ενίσχυση της ικανότητας παρακολούθησης της προόδου: προσφέρετε εργαλεία διαμορφωτικής ανατροφοδότησης στους εκπαιδευόμενους, ώστε να μπορούν να παρακολουθούν την πρόοδό τους.

ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΜΟΣ

Αφιερώστε λίγο χρόνο για να σκεφτείτε και να εκφράσετε τις ιδέες σας γύρω από τα ακόλουθα ερωτήματα, όπως αυτά σχετίζονται με τη δική σας διδασκαλία:

- Ποια είναι τα στοιχεία του μαθήματός σας που θα μπορούσαν να βελτιωθούν με τη χρήση των κατευθυντήριων γραμμών του ΚΣΜ;
- Πώς νομίζετε ότι μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τις κατευθυντήριες γραμμές του ΚΣΜ στην εκπαιδευτική σας διαδικασία;

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΤΟΥ ΚΣΜ

Συμμετέχοντες...

Σκεφτείτε τις εκπαιδευτικές σας δραστηριότητες.

- ποιες τεχνολογίες θα μπορούσατε να χρησιμοποιήσετε για να αυξήσετε την προσβασιμότητα του εκπαιδευτικού σας υλικού;
- πώς μπορείτε να βελτιώσετε τις εκπαιδευτικές σας δραστηριότητες χρησιμοποιώντας την τεχνολογία;

Μοιραστείτε τις δικές σας εμπειρίες και εντυπώσεις σχετικά με πραγματικές ή φανταστικές εμπειρίες εκπαίδευσης ενηλίκων.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΣΜ

Οι στρατηγικές ΚΣΜ είναι εκπαιδευτικές μέθοδοι και εργαλεία που χρησιμοποιούνται από τους εκπαιδευτές για να μειώσουν τα μαθησιακά εμπόδια και να διασφαλίσουν ότι ΟΛΟΙ οι εκπαιδευόμενοι έχουν ίσες ευκαιρίες στην κατάρτιση. Οι στρατηγικές αυτές ευθυγραμμίζονται με τις κατευθυντήριες γραμμές του ΚΣΜ.

Στις διαφάνειες που ακολουθούν παρουσιάζονται ορισμένα παραδείγματα στρατηγικών ευθυγραμμισμένων με τις 3 αρχές του ΚΣΜ.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

Στρατηγική	Αιτιολόγηση
Χρήση πολυμέσων	<ul style="list-style-type: none"> Εμπλοκή διάφορων τρόπων μαθησιακών τρόπων. Προσφορά επιλογών ανάγνωσης, παρακολούθησης, ακρόασης, σχεδιασμού και οπτικοποίησης.
Κινητικές δραστηριότητες	<ul style="list-style-type: none"> Ορισμένοι εκπαιδευόμενοι έχουν μικρή διάρκεια προσοχής και τείνουν να κοιμούνται όταν δεν κινούνται. Αύξηση αφύπνισης και εγρήγορσης.
Ευέλικτη αξιολόγηση	<ul style="list-style-type: none"> Η διαμορφωτική αξιολόγηση μπορεί να κρατήσει τους εκπαιδευόμενους αφοσιωμένους
Υποστήριξη της ανάληψης ρίσκων	<ul style="list-style-type: none"> Όταν οι εκπαιδευόμενοι παίρνουν ρίσκα, εμπλέκουν ενεργά όλες τις ικανότητές τους.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ

Στρατηγική	Αιτιολόγηση
Ανάγνωση κειμένων μεγάλων / επισήμανση	<ul style="list-style-type: none"> Βοηθά τους πιο αδύναμους αναγνώστες και τους εκπαιδευόμενους που λαμβάνουν λογοθεραπεία να αναπτύξουν κείμενα Βοηθά τους εκπαιδευόμενους με χαμηλή όραση και γλωσσική επάρκεια
Μείωση του περιεχομένου σε μια σελίδα	<ul style="list-style-type: none"> Βοηθά τους εκπαιδευόμενους να εστιάσουν και να τραβήξει την απαραίτητη προσοχή τους Οι εκπαιδευόμενοι με ΔΕΠΥ, διπολική διαταραχή και άγχος μπορούν να επωφεληθούν από αυτό.

Υποστήριξη λεξιλογίου με εικόνες	<ul style="list-style-type: none"> • Βοηθά τους εκπαιδευόμενους με γνωστικές και γλωσσικές αναπηρίες και περιορισμένη γλωσσική επάρκεια
Βίντεο με κλειστές λεζάντες	<ul style="list-style-type: none"> • Υποστηρίζει τους εκπαιδευόμενους με προβλήματα ακοής • Υποστηρίζει τους εκπαιδευόμενους με διπολική διαταραχή και μειώνει τους περισπασμούς προσοχής

ΔΡΑΣΗ & ΕΚΦΡΑΣΗ

Στρατηγική	Αιτιολόγηση
Χρήση πολυμέσων	<ul style="list-style-type: none"> • Αυξάνει τη διάρκεια της προσοχής • Βοηθά στην τρισδιάστατη απεικόνιση • Μπορεί να ενεργοποιήσει διάφορες ικανότητες αισθητηριακής μάθησης
Προσφορά ευκαιριών για κίνηση	<ul style="list-style-type: none"> • Βοηθά τους εκπαιδευόμενους με διπολική ή άλλες ψυχικές διαταραχές να ηρεμήσουν • Βοηθάει στην ανάκτηση της προσοχής
Χρήση clip art/γραφικών/φωτογραφιών ως εναλλακτική λύση στη σχεδίαση	<ul style="list-style-type: none"> • Υποστηρίζει τους εκπαιδευόμενους με προβλήματα λεπτής κινητικότητας
Μετατροπή κειμένου σε ομιλία κατά την πληκτρολόγηση	<ul style="list-style-type: none"> • Βοηθά τους εκπαιδευόμενους με προβλήματα όρασης • Βοηθά τους αναγνώστες βασικού επιπέδου.

ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΚΣΜ

Υπάρχουν πολλές διαφορετικές τεχνικές για την εφαρμογή του ΚΣΜ και πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για όλα τα στοιχεία του προγράμματος σπουδών.

Οι περισσότεροι εκπαιδευτές χρησιμοποιούν ήδη τεχνικές ΚΣΜ στις δραστηριότητές τους. Στις διαφάνειες που ακολουθούν παρουσιάζονται μερικά παραδείγματα τεχνικών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την εφαρμογή του ΚΣΜ.

ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΚΣΜ: ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

Το ενδιαφέρον και τα κίνητρα των εκπαιδευόμενων για μάθηση μπορούν να διεγερθούν με διάφορες τεχνικές, όπως:

- Ομαδικές συζητήσεις
- Χρήση διαφορετικών μεθόδων διδασκαλίας
- Παρουσιάσεις
- Παιχνίδια ρόλων
- Διαδικτυακοί πίνακες συζητήσεων και δωμάτια συνομιλιών και μελέτης
- Εννοιολογικοί χάρτες

ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΚΣΜ: ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΗ

Η χρήση διαφορετικών τεχνικών παρέχει σε όλους τους εκπαιδευόμενους την ίδια ευκαιρία για μάθηση.

Παραδείγματα σχετικών τεχνικών ΚΣΜ:

- Χρήση διαφορετικών δραστηριοτήτων: απτική, κιναισθητική, ακουστική και οπτική.
- Χρήση διαφορετικού εκπαιδευτικού υλικού: διαδικτυακές πηγές, βίντεο, podcasts, παρουσιάσεις, εικόνες, βοηθητικά μέσα, ηλεκτρονικά βιβλία κ.λπ.
- Κινούμενα σχέδια, διαγράμματα, διαδραστικά Ψηφιακά Μαθησιακά Αντικείμενα

ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΚΣΜ: ΔΡΑΣΗ & ΕΚΦΡΑΣΗ

Η χρήση διαφορετικών τεχνικών θα δώσει σε όλους τους εκπαιδευόμενους την ίδια ευκαιρία να αποδείξουν τη μάθησή τους.

Παραδείγματα σχετικών τεχνικών ΚΣΜ:

- επιλογή του περιεχομένου/μορφής ανάθεσης
- δημιουργία βίντεο
- blogs, περιοδικά, παρουσιάσεις
- έργα με χρήση πολυμέσων
- διαδικτυακές ασκήσεις

ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΜΟΣ

Σκεφτείτε και εκφράστε τις ιδέες σας.

- Έχετε ήδη χρησιμοποιήσει στρατηγικές ή τεχνικές ΚΣΜ στην εκπαίδευσή σας;
- Ποιες στρατηγικές ή τεχνικές ΚΣΜ θα μπορούσατε να εφαρμόσετε στο μέλλον;

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΚΣΜ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ

Συμμετέχοντες...

Σκεφτείτε όσον αφορά την Εκπαίδευση Ενηλίκων:

- Πως μπορείτε να εφαρμόσετε τις αρχές του ΚΣΜ στο εκπαιδευτικό σας υλικό;
- Πως μπορείτε να βελτιώσετε τις εκπαιδευτικές σας μεθόδους χρησιμοποιώντας τον ΚΣΜ;

Μοιραστείτε τις δικές σας εμπειρίες και τις γενικές εντυπώσεις σας σχετικά με πραγματικές ή φανταστικές εμπειρίες εκπαίδευσης ενηλίκων.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ (ΕΕ)

Οι εκπαιδευόμενοι προσέρχονται στην Εκπαίδευση Ενηλίκων με διαφορετικά επίπεδα προετοιμασίας, ικανοτήτων και δεξιοτήτων και με πολύ διαφορετικό υπόβαθρο: ηλικία, καταγωγή, επαγγελματικοί στόχοι, ταυτότητα φύλου, μητρική γλώσσα, οικογενειακή κατάσταση και πολλά άλλα. Αυτό δημιουργεί διαφορετικές μαθησιακές ανάγκες που συχνά δεν μπορούν να καλυφθούν από ένα ενιαίο πρόγραμμα κατάρτισης που ταιριάζει σε όλους.

Ο ΚΣΜ προσφέρει στους εκπαιδευτές ΕΕ μια προσέγγιση που προσαρμόζεται στη μεταβλητότητα των μαθητών, χωρίς να αλλάζει αυτό που διδάσκουν.

ΚΣΜ & ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ

Οι ενήλικες εκπαιδευόμενοι μπορούν να επωφεληθούν από 2 σημαντικές πτυχές του ΚΣΜ:

- την έμφαση που δίνεται στο ευέλικτο πρόγραμμα κατάρτισης
- την ποικιλία εκπαιδευτικών μεθόδων, υλικών και μαθησιακών δραστηριοτήτων

Ο ΚΣΜ υποστηρίζει την ανάπτυξη προσαρμοστικών και ευέλικτων προγραμμάτων κατάρτισης ΕΕ. Παρέχει επίσης τρόπους για την εισαγωγή άτυπων πτυχών στην ΕΕ.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΣΜ

Υπάρχουν 4 αλληλένδετα στοιχεία του προγράμματος σπουδών ΚΣΜ:

- **Στόχοι** - οι γνώσεις, οι έννοιες και οι δεξιότητες που πρέπει να κατακτήσουν οι εκπαιδευόμενοι
- **Μέθοδοι** – εκπαιδευτικές στρατηγικές που χρησιμοποιούνται από τους εκπαιδευτικούς για την υποστήριξη της μάθησης
- **Υλικά** - τα μέσα που χρησιμοποιούνται για την παρουσίαση του περιεχομένου και την επίδειξη της μάθησης
- **Αξιολόγηση** - η διαδικασία συλλογής πληροφοριών σχετικά με την πρόοδο ενός εκπαιδευόμενου

ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΚΣΜ

Οι **αρχές** και οι **κατευθυντήριες γραμμές του ΚΣΜ** παρέχουν στους εκπαιδευτές ΕΕ ένα πλαίσιο για την **ελαχιστοποίηση των εμποδίων στη κατάρτιση** και στα 4 στοιχεία του προγράμματος σπουδών.

Στη συνέχεια, θα συζητήσουμε ορισμένες κατευθυντήριες γραμμές εφαρμογής που αφορούν τους εκπαιδευτές ΕΕ, για κάθε αρχή του ΚΣΜ.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

Ο στόχος είναι να δοθούν στους εκπαιδευόμενους κίνητρα ώστε να συνεχίσουν να μαθαίνουν, συνδέοντας τις προηγούμενες εμπειρίες τους με ουσιαστικό τρόπο με τις νέες ιδέες που προσφέρουν οι εκπαιδευτές.

Οι εκπαιδευόμενοι θα πρέπει να έχουν επιλογές σχετικά με το πώς μπορούν να ξεκινήσουν, να παραμείνουν συγκεντρωμένοι και να διατηρήσουν την προσπάθεια και την προσοχή τους.

ΠΡΟΚΛΗΣΗ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

Σωστές πρακτικές:

- Ορισμός σαφών μαθησιακών στόχων
- Προσοχή σε όσα λένε οι εκπαιδευόμενοί σας
- Επεξήγηση της σύνδεσης μεταξύ των μαθησιακών αποτελεσμάτων και των εκπαιδευόμενων
- Δημιουργία ασφαλούς περιβάλλοντος κατάρτισης
- Χρήση επαναλαμβανόμενων ρουτίνων

ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΝΗΣ

Σωστές πρακτικές:

- Ελέγχετε συχνά τους εκπαιδευόμενούς σας για την κατανόηση της προόδου τους.
- Υποδεικνύετε στους εκπαιδευόμενους τρόπους συνεργασίας
- Ενθαρρύνετε τους εκπαιδευόμενους να δημιουργήσουν και να είναι υπεύθυνοι ομάδων
- Προσφέρετε ανά τακτά χρονικά διαστήματα διαμορφωτική ανατροφοδότηση

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ

Σωστές πρακτικές:

- Χρησιμοποιήστε τη δική σας εμπειρία για να δείξετε στους εκπαιδευόμενους πώς όλοι ξεκινούν ως αρχάριοι· αντιμετωπίστε τις αποτυχίες ως ευκαιρίες για ανάπτυξη.
- Υποδεικνύετε στους εκπαιδευόμενους παραδείγματα διαχείρισης
- Χωρίστε τις διαλέξεις σας σε μικρά κομμάτια

ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ

Στόχος είναι να δοθεί στους εκπαιδευομένους η καλύτερη δυνατή προετοιμασία και κατανόηση των διδασκόμενων μαθημάτων.

Οι εκπαιδευτές θα πρέπει να παρέχουν στους εκπαιδευόμενους εναλλακτικές μορφές πληροφοριών και περιεχομένων, ώστε να μειωθούν τα μαθησιακά εμπόδια και να αυξηθεί η προσβασιμότητα.

ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΗ ΟΠΤΙΚΗ ΓΩΝΙΑ

Σωστές πρακτικές:

- Παροχή εναλλακτικών λύσεων για οπτικό και ηχητικό υλικό
- Προσαρμογή της εμφάνισης των πληροφοριών

ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΛΑ

Σωστές πρακτικές:

- Αποσαφήνιση του συντακτικού και της δομής
- Αποσαφήνιση του λεξιλογίου και των συμβόλων που θα χρησιμοποιηθούν
- Τακτικός έλεγχος για την κατανόηση των εκπαιδευομένων.
- Χρήση τεχνολογιών που δημιουργούν εναλλακτικές λύσεις γλώσσας και συμβόλων

ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ

Σωστές πρακτικές:

- Παροχή γνώσεων υποβάθρου
- Επισήμανση μοτίβων, κρίσιμων πληροφοριών, μεγάλων ιδεών και σχέσεων
- Οδηγός επεξεργασίας και οπτικοποίησης πληροφοριών

ΔΡΑΣΗ & ΕΚΦΡΑΣΗ

Ο στόχος είναι να ενδυναμωθούν οι εκπαιδευόμενοι, ώστε να μπορούν να επιλέξουν τον τρόπο με τον οποίο θα επιδείξουν τη μάθησή τους.

Οι εκπαιδευτές θα πρέπει να δίνουν στους εκπαιδευόμενους επιλογές για να επιδείξουν τις γνώσεις και τις δεξιότητες που απέκτησαν.

ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ

Σωστές πρακτικές:

- Προσφέρετε ευκαιρίες που επιτρέπουν διαφορετικές σωματικές αντιδράσεις
- Υποστηρίξτε την ευελιξία στο ρυθμό μάθησης
- Ενθαρρύνετε τους εκπαιδευόμενους να χρησιμοποιούν επιλογές χωρίς τεχνολογία, χαμηλής τεχνολογίας και υψηλής τεχνολογίας
- Ελέγχετε τακτικά αν οι εκπαιδευόμενοι κατανοούν αυτό που παραδίδετε
- Βεβαιωθείτε ότι ελέγχετε μόνο τις δεξιότητες των εκπαιδευομένων που θέλετε να εξετάσετε.

ΕΚΦΡΑΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Σωστές πρακτικές:

- Προσφέρετε εναλλακτικές λύσεις για το στυλό, το χαρτί και την ομιλία
- Επιτρέψτε και να υποστηρίξτε τους εκπαιδευόμενους με τη χρήση τεχνολογικής βοήθειας όταν εκφράζονται
- Δημιουργήστε διαφορετικούς τρόπους για τους εκπαιδευόμενους ώστε να δείξουν τις δεξιότητές τους

ΕΠΙΤΕΛΙΚΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ

Επιτελικές λειτουργίες = γνωστικές δεξιότητες που μας βοηθούν να σχεδιάζουμε, να βάζουμε σε σειρά προτεραιότητας και να εκτελούμε πολύπλοκες εργασίες.

Σωστές πρακτικές:

- Υποστηρίξτε τους εκπαιδευόμενους στον καθορισμό και την έκφραση στόχων
- Υποστηρίξτε τον σχεδιασμό και την ανάπτυξη στρατηγικών
- Προσφέρετε βάσεις στην απόδοση
- Δείξτε στους εκπαιδευόμενους πώς να δίνουν και να λαμβάνουν ανατροφοδότηση
- Προσφέρετε στους εκπαιδευόμενους οδηγίες και ευκαιρίες για αξιολόγηση από ομότιμους και αυτοαξιολόγηση

ΑΛΛΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΣ ΕΕ

- Γνωρίστε τα δυνατά και αδύνατα σημεία των εκπαιδευομένων σας
- Κάντε χρήση ψηφιακού υλικού όποτε είναι δυνατόν
- Επωφεληθείτε από την υποστήριξη λογισμικού
- Μάθετε από τους άλλους

ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΜΟΣ

Σκεφτείτε και εκφράστε τις ιδέες σας.

- Ποια είναι τα στοιχεία του μαθήματός σας που θα μπορούσαν να βελτιωθούν με τον ΚΣΜ;
- Ποια εμπόδια αναμένετε με την εφαρμογή του ΚΣΜ;
- Πως εφαρμόζετε ήδη τον ΚΣΜ στο πρόγραμμα κατάρτισής σας;

